

HAILUODON KUNTA/

MUISTIO

1/2026

LÄHIDEMOKRATIATOIMIKUNTA

AIKA Keskiviikko 25.2.2026 klo 16.29-18.09

PAIKKA Kunnantalo, Luotosali

OSANOTTAJAT

Leena Luoma-aho	puheenjohtaja
Mirja Säkkinen	jäsen
Pertti Jussila	jäsen
Anneli Viitaluoma	jäsen
Saila Tönkyrä	jäsen
Raili Louhimaa	jäsen, poissa
Anna-Sofia Tuomikoski	jäsen, poissa
Minna Tausta	palveluasiantuntija, sihteeri

1

Kokouksen avaus ja toimikunnan jäsenten esittäytymiset

Päätös: Puheenjohtaja Leena Luoma-aho avasi kunnan lähidemokratiatoimikunnan ensimmäisen kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi.

Läsnäolleet toimikunnan jäsenet esittäytyivät.

2

Työryhmän asettamispäätös

Kunnanhallitus 25.8.2025 § 133, liite

HS2025 §11

Kunnanhallitus asettaa lähidemokratiatoimikunnan valtuustokausittain. Asettamispäätöksessä todetaan mm. toimikunnan tehtävät, lukumäärä ja valintatapa, toimikausi, erottaminen kesken toimikauden, kokous. ja toimintakäytännöt, puheenjohtajan valinta, sihteerin tehtävien hoitaminen, toimintasuunnitelman laatiminen ja toimintakertomuksen antaminen.

Lähidemokratiatoimikunta

- toimii kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuuteen ja vaikuttamiseen sekä lähidemokratiaan liittyvien asioiden valmistelevana toimielimenä.
- tekee aloitteita ja esityksiä kunnanhallitukselle lähidemokratiaa koskevista asioista sekä
- arvioi kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuuden ja vaikuttamisen toteutumista käytännössä.
- käynnistää ja toimeenpanee Osallistuvan budjetoinnin 2026.
- valmistelee kunnanhallituksen toimeksiantona saaristoasioita.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

3

Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttaminen

Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttaminen

Selostus:

Kunnan asukkaiden osallistumisoikeudesta säädetään mm. kuntien toimintaan laajasti ohjaavassa Kuntalaissa

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410#O2L5>

Osallisuuden muodot

Suomessa käytetään laajasti jakoa tieto-osallisuuteen, suunnitteluosallisuuteen, päätösosallisuuteen ja toimintaosallisuuteen.

Tieto-osallisuus on kuntalaisten, asukkaan oikeutta tiedon saamiseen ja tuottamiseen.

Suunnitteluosallisuus on syvempää kunnan ja kuntalaisten välistä valmisteluun liittyvää vuorovaikutusta, kuten esimerkiksi yhteissuunnittelu ja asukasfoorumit.

Päätösosallisuus on suoraa osallistumista palvelujen tuottamista tai asuinaluetta koskeviin päätöksiin, kuten esitemerkiksi alueelliset toimielimet.

Käyttäjädemokratia edustaa päätösosallisuutta silloin, kun palvelujen käyttäjille on siirretty päätösvaltaa.

Toimintaosallisuus on kuntalaisten omaa toimintaa elinympäristössään tai talkoovoimin toteutettavaa ympäristön kunnossapitoa, kunnostusta tai palvelujen tuottamista.

Toimintaosallisuutta on myös yhteisöllinen toiminta monissa muodoissaan.

Hailuodon kunnan hallintosääntö 2025 § 34 linjaa

Kuntalain (410/2015, 5. luku) mukainen kunnan asukkaiden osallistumisoikeuden mukainen toiminta kuuluu kaikille Hailuodon kunnan toimielimille ja yksiköille.

Hailuodon kuntastrategia 2020-2025 (päivitetty 12/2022) linjaa

Osallisuus, vaikuttaminen ja yhdessä tekeminen

”Kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuus ja vaikuttaminen toteutetaan osana Hailuodon kunnan palvelujen ja elinympäristön suunnittelua, toteuttamista ja arviointia. Osallisuuden lähtökohta on kaikkien osallisuus ja yhdessä tekeminen hailuotolaisella tavalla – luovasti ja ketterästi, perinteisesti ja sähköisesti suoran osallistumisen monipuolisin keinoin.

Kunnan edustuksellinen päätöksenteko, asukkaiden suora osallistuminen ja vuoropuhelu sekä vaikuttamistoimielimet muodostavat kokonaisuuden. Osallisuus ja vaikuttaminen toteutuu ennakoiden, oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti. Asukkaita kuullaan ennakoivasti osana kuntastrategian valmistelua sekä kunnan vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta huolehtii, että asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoa valmisteltavina olevista asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa yhteisten asioiden valmisteluun. Kunnan vaikuttamistoimielimet toimivat aktiivisesti.

Yhdessä tekeminen ja yhteisöllinen toimintatapa vahvistaa perinteistä hailuotolaista yhteisvastuuta ja omaehtoisuutta. Se on myös yhteistä tietoisuutta ja yhteenkuuluvaisuutta. Asukkaita kannustetaan yhteisöllisyyteen ja vastuullisuuteen sekä luovaan, omatoimiseen ja kokeilevaan toimintakulttuuriin. Yhteisöelämän kehittäminen sekä ihmisen ja luonnon yhteenkuuluvuuden vahvistaminen on jatkuva tehtävämme.”

Osallisuus ja vaikuttaminen osana Hailuodon kunnan toimintaa tunnistetaan ennakoiden ja sisällytetään Kunnan talouden ja toiminnan vuosisuunnitteluun talousarvioon.

Osallisuus ja vaikuttaminen 2025

Osallisuuden ja vaikuttamisen jatkokehittäminen osana Hailuodon kunnan talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunnan toiminnasta tiedotetaan asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan

tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa (KunL 410/2015 § 29). Osallistuva budjetointi ja/tai asukasraati osana kaikkien osallisuuden edistämistä sekä talouden ja toiminnan suunnittelua ja sopeuttamista.

Päätös:

Puheenjohtaja Luoma-aho esitteli asian.

Toimikunta kävi asiasta keskustelun.

Toimikunta päätti laatia toimintasuunnitelman vuodelle 2026.

Toimikunta päätti, että toimintasuunnitelmaan sisällytetään:

- Olemassa olevien yhteisöjen ja yhdistysten sekä kunnan välisen yhteistyön lisääminen ja sen kehittäminen.
- Osallistuvan budjetointi 2026 käynnistäminen ja toteuttaminen.
- Toimikunnan esityslistat ja muistiot julkaistaan yleisessä tietoverkossa.
- Uusille kuntalaisille lähetettävän tervetuliaiskirjeen/paketin sisällön valmistelu.
- Kunnanhallituksen toimeksiannosta saaristoasioiden valmistelu.
- Vuoden 2025 toimintakertomuksen laadinta.
- Toimintasuunnitelmaa täydennetään seuraavissa kokouksissa.

Merkitään tiedoksi.

Toimikunnan kokoukset ja työskentelytapa

Päätös:

Toimikunta päätti seuraaviksi kokouspäiviksi keskiviikon 25.3. 2026 ja torstain 16.4.2026. Kokoukset alkavat klo 16.00 ja kokouspaikkana on kunnantalon Luotosali. Suositaan lähikokouksia, tarpeen tullen järjestetään Teams-yhteys.

Merkitään tiedoksi.

5

Osallistuvan budjetoinnin 2026 käynnistäminen

Päätös:

Osallistuva budjetointi 2026 ideoiden keräysvaihe asukailta ja vapaa-ajan asukailta käynnistetään maaliskuun kuntatiedotteessa. Ideoita kerätään 2. – 16.3. Webropol-lomakkeella sekä paperisella lomakkeella, joka palautetaan kunnantalon postilaatikkoon. Lomakkeeseen tulee kohta, jossa ideoija ilmoittaa olevansa joko asukas tai vapaa-ajan asukas. Idean kustannusarvio tulee ilmoittaa.

Ideoihin tutustutaan kokouksessa 25.3.2026 ja valitaan toiseen äänestysvaiheeseen toteutettavissa olevat. Toinen äänestysvaihe on 1.-15.4., josta ilmoitetaan huhtikuun kuntatiedotteessa. Jälleen voi äänestää webropol-lomakkeella ja paperisella lomakkeella.

Eniten ääniä saaneisiin ideoihin tutustutaan 16.4.2026 ja ne viedään kunnanhallituksen päätettäväksi 22.4.2026 kokoukseen.

Merkitään tiedoksi.

6

Muut asiat

Päätös:

Toimikunta keskusteli Raili Louhimaan ehdotuksista kylätoiminnan aloittamisesta ja kyläkohtaisten tapaamispaikkojen kartoituksesta. Toimikunta oli yksimielinen siitä, että jo olemassa olevien yhdistysten ja järjestöjen yhteistyötä tulisi parantaa. Toimikunta kuulee seuraavassa kokouksessaan Louhimaan ajatukset kylätoiminnasta.

Toimikunta totesi paperisen, joka kotiin jaettavan kuntatiedotteen olevan tärkeä tiedotuskanava, josta ei saa luopua.

Merkitään tiedoksi.

7

Kokouksen päättäminen

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen 18.09.